

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Kształcenia Ogólnego

DKO-WPP.053.5.2024.MM

Warszawa, 26 listopada 2024 r.

Pan
Marcin Hibner

Szanowny Panie,

odnosząc się do treści przesłanej petycji w sprawie *edukacji zdrowotnej*, uprzejmie informuję.

W świetle pogarszających się wskaźników zdrowia całej populacji, istotne są systemowe działania edukacyjne, mające na celu rozwijanie umiejętności troski o holistycznie rozumiane zdrowie.

W myśl art. 1 ustawy – *Prawo oświatowe*¹, system oświaty zapewnia w szczególności:

- 1) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej **do kształcenia** się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, **odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju**;
- 2) **wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny**;
- 3) wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, **wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży**.

Dlatego, szkoła pełni w działaniach związanych z edukacją zdrowotną, w tym profilaktyką, szczególną rolę. Nauczyciele, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, powinni zmierzać do tego, aby uczniowie rozwijali świadomość zdrowia i kompetencje, niezbędne do utrzymania zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i seksualnego, w tym w szczególności poprzez aktywność fizyczną, zdrowe odżywianie, higienę osobistą i sen, redukowanie stresu, budowanie pozytywnych relacji społecznych, rodzinnych i partnerskich, unikanie zagrożeń i zachowań ryzykownych oraz dbałość o zdrowe i bezpieczne środowisko życia. Kluczowe jest tu wykorzystanie aktualnej wiedzy opartej na dowodach naukowych oraz wieloletnich doświadczeń z realizacji edukacji i profilaktyki zdrowotnej w Polsce oraz z innych krajów.

¹ Dz.U. z 2024 r. poz.737, z późn.zm.

Mając powyższe na uwadze, w zgodnej ocenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki **konieczne jest zapewnienie wszystkim uczniom, na odpowiednim etapie edukacji, dostępu do rzetelnej wiedzy na temat szeroko rozumianego zdrowia, w tym profilaktyki, realizowanej w formie odrębnego, obowiązkowego i holistycznie ujmującego problematykę zdrowia przedmiotu, którego celem będzie również kształtowanie postaw i umiejętności w zakresie systematycznego monitorowania zdrowia i stosowania podstawowej profilaktyki zdrowotnej.**

Zaproponowana w projektach rozporządzeń Ministra Edukacji podstawa programowa nowego przedmiotu – edukacja zdrowotna zakłada, że głównym celem kształcenia w zakresie przedmiotu edukacja zdrowotna jest kształtowanie kompetencji uczniów związanych z całościową dbałością o zdrowie oraz budowanie potencjału zdrowotnego własnego i otoczenia.

Wymagania ogólne podstawy programowej w zakresie przedmiotu edukacja zdrowotna obejmują rozumienie powiązań między różnymi aspektami zdrowia i czynnikami na nie wpływającymi, zainteresowanie zdrowiem własnym i otoczenia oraz zaangażowanie w zdrowy styl życia.

Zgodnie z założeniami podstawy programowej w zakresie przedmiotu edukacja zdrowotna – zdrowie jest wartością, o którą należy dbać zarówno w wymiarze fizycznym, psychicznym, seksualnym, społecznym i środowiskowym na wszystkich etapach życia.

Przedmiot edukacja zdrowotna w zaproponowanej formule charakteryzuje się interdyscyplinarnym charakterem, łącząc elementy nauk: o zdrowiu, medycznych, społecznych, humanistycznych, przyrodniczych i ścisłych.

Podstawa programowa edukacji zdrowotnej została przygotowana z uwzględnieniem wieku i rozwoju psychofizycznego uczniów, którzy będą go realizować. Aby edukacja zdrowotna mogła być skuteczna i spełniała swoją prewencyjną funkcję **istotne jest, aby odpowiednie dla danej grupy wiekowej treści pojawiały się przed wystąpieniem sytuacji, w której będą potrzebne.** W szczególności odnosi się to do zachowań ryzykownych. Uczeń powinien zdobyć odpowiednią wiedzę i umiejętności zanim pojawi się potrzeba skorzystania z nich. Świadomość zagrożeń pozwala efektywnie im zapobiegać, w konsekwencji skutecznie tworzyć środowisko wolne od czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży.

Treści nauczania przedmiotu edukacja zdrowotna obejmują dziesięć działów, które odzwierciedlają sfery funkcjonowania człowieka.

Klasy IV-VI szkoły podstawowej	Klasy VII-VIII szkoły podstawowej	Klasy I-III szkół ponadpodstawowych
Dział I. Wartości i postawy	Dział I. Wartości i postawy	Dział I. Wartości i postawy
Dział II. Zdrowie fizyczne	Dział II. Zdrowie fizyczne	Dział II. Zdrowie fizyczne
Dział III. Aktywność fizyczna	Dział III. Aktywność fizyczna	Dział III. Aktywność fizyczna
Dział IV. Odżywianie	Dział IV. Odżywianie	Dział IV. Odżywianie
Dział V. Zdrowie psychiczne	Dział V. Zdrowie psychiczne	Dział V. Zdrowie psychiczne

Dział VI. Zdrowie społeczne	Dział VI. Zdrowie społeczne	Dział VI. Zdrowie społeczne
Dział VII. Dojrzewanie	Dział VII. Dojrzewanie	Dział VII. Zdrowie seksualne
Dział VIII. Zdrowie seksualne	Dział VIII. Zdrowie seksualne	Dział VIII. Zdrowie środowiskowe
Dział IX. Zdrowie środowiskowe	Dział IX. Zdrowie środowiskowe	Dział IX. Internet i profilaktyka uzależnień
Dział X. Internet i profilaktyka uzależnień	Dział X. Internet i profilaktyka uzależnień	Dział X. System ochrony zdrowia

W szkole podstawowej przedmiot edukacja zdrowotna ma realizować następujące cele kształcenia:

1. Podejmowanie działań wspierających zdrowie we wszystkich jego wymiarach na wszystkich etapach życia.
Uczeń jest gotowy do podejmowania działań dotyczących sposobów zachowania, dbania i poprawy zdrowia we wszystkich jego wymiarach (tj. fizycznym, psychicznym, społecznym, seksualnym i środowiskowym), oraz do dbałości o bezpieczeństwo zdrowotne własne i innych osób.
2. Rozumienie i akceptacja przemian oraz procesów zachodzących w ludzkim ciele na wszystkich etapach życia.
Uczeń zna i rozumie proste pojęcia z zakresu zdrowia oraz zależności wybranych zjawisk i procesów zachodzących w ciele człowieka, w tym chorób i niepełnosprawności. Jest gotów do akceptowania zmian zachodzących w ciele człowieka.
3. Odpowiedzialne pełnienie ról społecznych i budowanie relacji opartych na wartości zdrowia, godności, szacunku i tolerancji na wszystkich etapach życia.
Uczeń zna i rozumie zasady funkcjonowania w różnych grupach społecznych oraz podstawowe obowiązki człowieka wobec rodziny i społeczności lokalnej. Postępuje z akceptacją i szacunkiem wobec siebie i innych osób. Dostrzega potrzeby innych osób i reaguje na nie.
4. Monitorowanie własnego stanu zdrowia we wszystkich jego wymiarach na wszystkich etapach życia.
Uczeń potrafi obserwować swój stan zdrowia w różnych sytuacjach, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. Potrafi odbierać ze zrozumieniem komunikaty dotyczące swojego stanu zdrowia. Rozumie konsekwencje braku dbania o zdrowie.
5. Rozumienie czynników wpływających na zdrowie we wszystkich jego wymiarach.
Uczeń potrafi dostrzegać czynniki pozytywnie i negatywnie wpływające na zdrowie we wszystkich jego wymiarach (tj. fizycznym, psychicznym, społecznym, seksualnym, środowiskowym).

Na lekcjach tego przedmiotu uczniowie będą kształtować i rozwijać następujące umiejętności:

1. Realizowanie działań wpływających na utrzymanie, poprawę i ochronę zdrowia.
2. Rozpoznawanie i reagowanie na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu.
3. Budowanie pozytywnego wizerunku siebie i innych osób oraz podtrzymywanie zdrowych relacji interpersonalnych.
4. Promowanie w swoim otoczeniu postaw opartych na zdrowym stylu życia.
5. Monitorowanie aktualnego stanu zdrowia we wszystkich jego wymiarach.
6. Poszukiwanie, weryfikowanie i analizowanie informacji w zakresie własnego zdrowia i czynników na nie wpływających.

Z uwagi na to, że podstawa programowa przedmiotu *edukacja zdrowotna* obejmuje treści z zakresu wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji, nowy przedmiot zastąpi dotychczasowe, nieobowiązkowe zajęcia pn. wychowanie do życia w rodzinie.

W świetle powyższego, nie można zgodzić się z opiniami, że przedmiot narusza zagwarantowane w Konstytucji RP prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Przedmiot edukacja zdrowotna nie odbiera rodzicom tego prawa – ma natomiast zapewnić każdemu uczniowi rzetelną i potrzebną mu wiedzę na temat kluczowych obszarów i aspektów zdrowia, w tym także seksualnego i profilaktyki.

Wiedza o rozwoju i poinformowanie ucznia czego może się spodziewać w toku dorastania nie jest zagrożeniem dla dzieci i młodzieży. Podobnie zresztą jak rozmowa z uczniami w szkole na trudne, również kontrowersyjne tematy, nie jest zachęcaniem do niepożądanych zachowań czy promowaniem niewłaściwych postaw, lecz dostarczeniem narzędzi do rozumienia otaczającej i często trudnej rzeczywistości.

Proponuje się, aby nowy przedmiot – *edukacja zdrowotna* – był realizowany obowiązkowo począwszy od roku szkolnego 2025/2026 w klasach IV-VIII szkoły podstawowej oraz w klasach I-III szkół ponadpodstawowych.

Z poważaniem

Małgorzata Szybalska
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/